

[Hartvig Frisch.]

tryk. Som det ogsaa blev fremhævet ved selve Velkomsttalen til os, modtoges vi i en af de Byer, der havde lidt mest under Krigens, og man kunde jo daarligt færdes i nogen Gade, uden at der var Spor fra disse Ødelæggelser. Men hvad der imponerede os Udsendinge, det var, at samtidig med at vi maatte erkende, at Rationerne i England var smaa, at der var Mangel paa Varer, at der var Mangel paa Materialer, at Landet havde lidt haardt, saa mødte vi i denne Nation ikke blot Viljen til Genopbygning for Englands Vedkommende, men den stor-slaaede Vilje, som ogsaa gør sig gældende i dette Dokument, til Genopbygning af Verden.

Jeg kan ikke undlade at gøre den Bemærkning nu her i Danmark, hvor man ofte møder en meget smaalig Kritik over de Vanskeligheder, som vort Land er stillet i, hvor man ofte møder megen Utaalmodighed over, at det ikke gaar hurtigt nok, at jeg synes, vi har Grund til at tænke paa, at i det Land vestpaa, der betød saa meget, som i et helt Aar var det eneste Land, der bar Byrden af Kampen mod Nazismen, staar man paa en mere beslutsom, en mere enig og en mere taalmodig Maade alle Prøvelser igennem og har Tid og Evne til samtidig ufortrødent at tænke paa Hjælp til den øvrige Verden. Det synes jeg kan være noget af et Eksempel for os.

Naar man ser paa selve Forslaget, saa er der jo i Bemærkningerne givet os værdifulde Oplysninger om Organisationens videre Udvikling. Jeg vil med Hensyn til Opbygningen af Organisationen lige gøre den Bemærkning, at det er interessant og for saa vidt ogsaa snurrtigt at se, at skønt dette Dokument stammer fra 1943, har man egentlig heri foregrebet hele den ejendommelige Opbygning, som senere er blevet karakteristisk for De Forenede Nationer. Jeg tænker paa den Opbygning, at man har et Raad, ved Siden deraf en Centralkomité og ved Siden deraf en Direktør, ganske svarende til Plenarforsamlingen, Sikkerhedsraadet og Generalsekretæren i UNO. Og Parallellen gaar saa vidt, at man ser, at Centralkomiteen er de fire Stormagter, der paa det Tidspunkt var krigsførende, det vil sige Amerika, Det forenede Kongedømme, Sovjetunionen og Kina — Frankrig kunde paa det Tidspunkt af gode Grunde ikke være med, da det selv var besat af Tyskland. Man ser videre, at i adskillige af Bestemmelserne vedrørende Forholdet mellem Centralkomiteen — vi vil kalde det Forretningsudvalget — og Raadet forekommer Bestemmelser, som paa en ejendommelig Maade

ligner, hvad der senere efter Jalta-Konferencen dukkede op som Vetoretten. Jeg kan henvise til Artikel IV, som findes paa Side 10 i det Aktstykke, der er forelagt Medlemmerne her. I Artikel IV, Stk. 1, bemærkes der med Hensyn til Generaldirektøren, at han ud-nævnes af Raadet efter enstemmig Indstilling af Centralkomiteen; dertil føjes, at han kan afsættes af Raadet efter enstemmig Indstilling af Centralkomiteen. I disse to Udtryk ligger nøjagtigt det, der senere er kommet til at fremgaa af selve vort store Aktstykke i UNO, hvor man har givet de 5 Stormagter inden for Raadet en Særstilling, der svarer til denne Bestemmelse her. Hvis man ser i Artikel VIII, vil man finde, at der under b, hvor der er Tale om „Ændringer, der medfører Forandring af Artiklerne III og IV“, det vil sige de grundlæggende Artikler, udtrykkeligt staar, at de „bliver gyldige, naar de vedtages af Raadet med to Trediedels Stemmemæflighed, omfattende samtlige Medlemmer af Centralkomiteen“. Det foregriber ogsaa paa en ejendommelig Maade det, som man vil se kommer til at gælde for Beslutninger inden for UNO, altsaa i den store Organisation.

Man vil jo saa, da vi nu gaar ind i UNRRA, kunne opkaste det Spørgsmaal, hvordan de mindre Stater vil være stillet over for den, og her viser det sig, at der i adskillige af Artiklerne tages et Hensyn til den enkelte Stat. Jeg henviser her til Artikel I. 2. a., hvor der udtrykkeligt med Hensyn til UNRRA's forskellige Administrationer inden for den enkelte Medlemsstats Omraade siges: „Efter Samraad med den paagældende Medlemsstats Regering og med dennes Samtykke fastsætter Forvaltningen“ — ved Forvaltningen forstaas UNRRA's Forvaltning — „Arten af den Virksomhed, Forvaltningen skal udøve inden for en Medlemsstats Omraade.“ Der er det udtrykkeligt slaaet fast, at det ikke er diktatorisk, Organisationen raader og skalter og valter inden for en Medlemsstats Omraade, men efter Samraad med den vedkommende Stat og med dens Samtykke. Paa lignende Maade ser man det i samme Artikel under 2. b., der drejer sig om Indstillinger, som vedkommende Medlemsstat kan fremkomme med over for UNRRA, og det Hensyn, der skal tages dertil. Jeg vil lige bemærke med Hensyn til Slutningen af dette Stykke, at der dér maaske i den danske Oversættelse er et lidt for kategorisk Udtryk, medens det, hvis man ser paa den engelske Form, ikke er ment slet saa — hvad skal jeg sige: firkantet. Der staar i den danske Oversættelse: „Forvaltningen